

(”JULKAISU” Osakkaiden kokouksessa 25.04.2025)

Lähtötietoja

Vesialueiden järjestäytyminen 1980-luvulla oli lähes olemattomalla tasolla, verrattuna Keski-Suomen läänin tai ympäröivien maakuntien vesialueisiin.

Alkujaan isojaossa vesialuelohkot oli määritetty kantatiloille manttaalien mukaisena. Tästä myös vesialueomistukset jakautuivat aina pienemmiksi, kun lohkotilat saivat osuuden kanta-tilan yhteisiin vesialueisiin, tai ”palan” kantatilan vesialueesta.

Osakaskunnan perustamisen ”yritys”

Maanmittaustoimituksella v 1992, ins. Pekka Ylinen, suoritettiin osakasluettelon vahvistus, johon perustui lääninhallitukseen kertyneiden lupa ja lunastusrahojen jako ko. kantatilojen osakkaille.

Toimituksessa Pentti Kuurne esitti, että kertynyttä, reilun 100.000 markan rahasummaa ei jaettaisi osakkaille, vaan näillä varoilla järjestäydyttäisiin osakaskunnaksi. Kokouksessa **mm. Luhangan kunta vastusti osakaskunnan perustamista**. Täten rahat jaettiin osakasluettelon mukaisesti vesialueiden omistajille. Suurin osa jako-osista oli vain muutaman markan suuruisia, suurimmatkin osuuserät vain 200–300 mk. Kokous päätti, että kokonaisrahasumma toimitetaan pankkiin, josta kukin saa käydä, kulut maksamalla, oman osuus-eränsä. Kun arveltiin, että nosto tulee saatavaa tuloerää kalliimmaksi, rahat jäisi nostamatta ainakin pienosakkailta. Tästä syystä päätettiin, että tiettyyn päivään mennessä nostamat rahat lahjoitetaan Luhangan sotainvalidit yhdistykselle. Lahjoituksen suuruudesta ei ole tarkempaa tietoa?

Luhangan Osakaskunnan perustamisen haku

Aikaa kului reilut 20 vuotta ja asia lähti etenemään. **Luhangan kunta** päätti hakea vesialueiden järjestäytymistä kaikille niille alueille, joihin kunnan omistamalla kiinteistöillä oli osuus vesialueisiin. Täten osakkuus tuli huomioiduksi maanmittausjakotoimituksessa kaikille osuuden omistajille kyseisiin vesialueisiin. Mainittakoon, että yhteisen vesialueen on järjestäydyttävä, jos yksikin osakas sitä hakee Maanmittaustoimistolta.

Luhangan Osakaskunta

Hakuun perustuen, Maanmittaustoimisto suoritti osakaslukujen määrityksen osakastiloille ja voitiin suorittaa järjestäytyminen osakaskunnaksi.

Luhangan Osakaskunnan ensimmäinen osakasten kokous pidettiin Kunnan talolla **25.08.2014**. Kokouksessa hyväksyttiin säännöt, valittiin hoitokunta sekä käsiteltiin kaikki mallisääntöjen mukaiset, kokoukselle kuuluvat asiat. Kokouksen puheenjohtajana toimi Reijo Urtti ja sihteerinä Timo Meronen.

Luhangan Osakaskunnan pinta-alaksi, tunnuksella **435-402-876-63**, muodostui **1514,2 ha**. **TOIMITUS REKISTERÖITIIN MAAREKISTERIIN 17.06.2014**

I. Hoitokunta

Hoitokuntaan 25.8.2014 Osakaskunnan kokous valitsi seuraavat henkilöt:

Asko Weijo	varalla	Matti Pietilä
Martti Tammelin	varalla	Tapio Ylönen
Pentti Kuurne	varalla	Mikko Majanen
Eero Aro	varalla	Heikki Haapamäki
Panu Volanto	varalla	Juha Ruohtula
MarttiMarkkanen	varalla	Raimo Muhonen

Ensimmäisen hoitokunnan kokouksen koollekutsujaksi valittiin Pentti Kuurne.

Hoitokunnan järjestäytymiskokous 09.10.2014 Erä-Itissä

Hoitokunnan puheenjohtajaksi valittiin	Asko Weijo
varapuheenjohtajaksi	Martti Tammelin
sihteeriksi	Martti Markkanen
taloudenhoitajaksi	Panu Volanto

2015 päättyvän kauden erovuoroisiksi jäseniksi Pentti Kuurne, Panu Volanto ja Martti Tammelin

Tavoitteeksi laitettiin osakaskunnan vesialueiden laajentaminen siten, että alue muodostuisi mahdollisimman laajaksi ja yhtenäiseksi. Laajennusta koordinoimaan valittiin Pentti Kuurne.

Kokouksessa päätettiin alustavasti myös muista, kalastukseen ja vesialueiden hoitoon liittyvistä sääntöjen mukaisista asioista. Osakaskunnan säännöille alettiin hakea AVI:n vahvistusta, sekä päätettiin pankkiasiasta ja ilmoitus lehdestä (Joutsan Seutu)

Vesialueen laajennus

Toiminnan ”pyöräminen” n. 1500 ha:n alueella, kalastuslakiin, sääntöihin, pyydysmerkkimaksuihin perustuvana alkoi toimia. Pyydysmerkin yksikköhinta on ollut alusta-alkaan 5,00 euroa. Ohessa hankittiin valtakirjoja alueista, jotka olisivat halukkaita, ja sopivia liitettäväksi Luhangan Osakaskuntaan. Kokouksessa 15.12.2015 todettiin valtakirjoja uusista alueista olevan jo n. 3000 ha:n alalta, käsittäen n. 70 osa-alueita / valtuutusta hakemiseen.

Uudet laajennus alueet

Joutsan Seutu -lehdessä, 1.6.16, kuulutettiin 52 eri osa-alueen järjestäytymiskokouksen pitämisestä ja järjestäytyessä samalla liittymisestä Luhangan Osakaskuntaan. Em. kuulutuksen perusteella pidettiin 52 erillistä kokousta alueittain liitettäväksi. Kokouksissa puheenjohtajana toimi Pentti Kuurne ja sihteerinä Timo Meronen Keski-Suomen Kalatalouskeskuksesta.

Edellä mainituissa kokouksissa kultakin alueelta mukana olleet edustajat päättivät yksimielisesti liittyä Luhangan Osakaskuntaan **42 alueen** osalta. 10 osa-alueen osalta liittymisestä oli erimielisyyttä ja näitä alueita ei voitu ottaa mukaan, sillä mahdolliset valitukset olisivat viivästyttäneet laajennusten rekisteröintitoimitusta kokonaisuutena. Liittämisasiaa ei viety äänestykseen, vaan ko. alueiden osalta liittymisasiaa jäi ”hautumaan”

Mainittakoon, että laajennukseen liittyvien tilojen, n 2000 kpl, osalta tuli ainoastaan yksi valitus, joka tuli perutuksi erillissopimuksella.

Samaan liittymistöimitukseen antoi suostumuksensa n 20 yksityisesti vesialueensa omistavaa tilaa.

Kun laajentumisen ensisijaisena tarkoituksena tuli saada yhtenäinen Osakaskunnan vesi- ja kalastonhoitoalueen muodostaminen Luhangassa Päijänteelle, oli ikävää, että kaikki vesi-alueet eivät halunneet lähteä mukaan. Huomattavin osa näistä alueista sijaitsee Tammiselkä-Tammipohja-alueella. Nämä vesialueet kuuluvat pääosin Tammijärven kylän tiloille ja ovat edelleen järjestäytymättömiä (hoitamattomia) vesialueita, joihin ei saada korvauksia valtion lupamyöntivaroista. Järjestäytymättömällä vesialueella toiminta on vaikeaa, sillä kukaan osakkaista yksin, tai osakkaat enemmistönäkään, ei voi tehdä päätöksiä vesialueen käytöstä.

Nyt jälkikäteen ko. alueita voidaan liittää Luhangan Osakaskuntaan, mikäli osa-alue niin päättää, kustannussyistä vuokrasopimuksella. Maanmittaustoimitus on kohtuuttoman kallis toimenpide vesialueiden laajennusliitoksiin.

Sääntöjen vahvistus

Luhangan Osakaskunnan säännöt on vahvistettu Aluehallintovirastossa **19.12.2016**. Sääntöjä jouduttiin ”hienosäätämään” pari kertaa, koskien lähinnä Osakastenkokouksen koollekutsumista siten, että osakkaita ei tarvitse kutsua koolle kirjeellä.

Lisäalueiden rekisteröinti Maanmittauslaitoksella

Laajennusalueita koskenut maanmittaustoimitus pidettiin **25.01.2017**. **Toimitus rekisteröitiin 25.05.2017**, kiinteistötunnuksilla **435-876-3-1 (781-876-6-1)**. **Luhanka (435) vesipinta-ala 4004,1 ha ja maapinta-ala 12,205 ha yhteensä 4016,3 ha.**

Luhanka (435) kuuluu vesialueidensa osalta Pohjois- Päijänteen Kalatalousalueeseen ja Sysmän vedet Etelä- ja Keski- Päijänteen Kalatalousalueeseen.

Sysmän (rno:n 781 alkuisena) kunnan puolella Luhangan Osakaskuntaan kuuluvia vesialueita on n 560 ha.

Luhangan Osakaskunta on vuokrannut osa-alueitaan Judinsalon ja Suur-Kärmelahden Osakaskunnille. Vastaavasti Judinsalon Osakaskunta, sekä useat kiinteistöt ovat vuokranneet omia vesialueitaan Luhangan Osakaskunnalle. Tammijärven Osakaskunta on vuokrannut omat vesialueensa Luhangan Osakaskunnalle. Vuokra-alueet yhteensä n. 600 ha.

Luhangan Osakaskunnalla on tavoitteena saada yhtenäiset vesialueet Päijänteelle. Osakaskuntien vesialueiden yhdistämisestä Päijänteellä on käyty alustavia neuvotteluja. Tammijärvi-Hauha -alueelle on suositeltu koko järviolueet käsittävän Osakaskunnan aikaansaantia.

Kaikki vesialueet huomioiden Luhangan Osakaskunta toimii n. 5000 ha:n alueella. Pinta-ala vaihtelee vesialuevuokrauksesta ja vesijättöalueiden myynnistä ja -tiloihin liittämistä johtuen.

VARSINAINEN TOIMINTA (lyhennelmä)

Osakasten kokous (omistajaosakastiloja on yhteensä yli 2000 kpl)

Ylin päätösvalta Luhangan Osakaskunnassa kuuluu omistajaosakkaille. Osakkaiden kokous kutsutaan koolle sääntöjen mukaisesti (vähintään) kerran vuodessa. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Kokoontumispäivä on huhtikuun kolmas perjantai, poikkeuksena pitkäperjantai.

Hoitokunta / jäsenkohtaiset vastualueet

Hoitokunta on kokoontunut päättämään sille sääntöjen mukaan kuuluvista tehtävistä 2–4 kertaa vuodessa.

Pentti Kuurne	puheenjohtaja	yleishallinto, edustus ja ns. pienet lausunto- ja lupapäätökseet
Martti Tammelin	varapuheenjohtaja	kalaistutukset
Jaakko Valvanne	sihteeri	pöytäkirjat, toimintakertomukset ym. kirjaamisasiat sekä nettisivujen ylläpito ja tiedottaminen
Eero Aro	hoitok. jäsen	talouden hoito, lupamerkkien myyntijärjestelyt

Timo Tommola	hoitok, jäsen	edustus maanmittaustoimituksissa
Antti Huttunen	hoitok. Jäsen	kalastuksenvalvonnan järjestely ja -avustaminen

Ns. pienlupa-asiat

Näitä asioita tulee hoitokunnalle osoitettuna vuosittain 5–10 kpl. Hoitokunta on delegoinut niihin päätöksen antamisen hoitokunnan puheenjohtajalle.

Toimenpiteisiin kuuluu pääasiassa lausunnon tai luvan antamisia ruoppauksiin, laituri- ym. rakennelmiin, kasvillisuuden poistoon, kaapelien tai putkien sijoittamiseen, tuhkasirotteluun ym. sekä mm. ELY:n käsittelyssä oleviin asioihin liittyen.

Mainittakoon, että Osakaskunnassa em. asioiden käsittely on tehty asiakasystävälliseksi, joustavaksi ja nopeaksi. Usein puhelinsoitto tai sähköposti riittää.

Vertailuna käytäntö järjestäytymättömällä vesialueella esim. putken- tai kaapelinlasku vesialueelle edellyttää kaikkien osuudenomistajien suostumusta. Osuuden omistajia voi olla useita satoja.

Kalaistutukset

Aluksi mainittakoon, että ennen Luhangan Osakaskunnan perustamista kalavesien hoitoa ja istutuksia ei tehty juuri lainkaan.

10 toimintavuoden aikana Luhangan vesille on istutettu velvoiteistutuksina haukea, siikaa ja kuhaa yhteensä 50.136 kalanpoikasta.

Luhangan Osakaskunta on istuttanut toimiaikanaan yhteensä **133.438 kalanpoikasta**, joiden ostoarvo on ollut **60.383,00 euroa** (lajikohtaisesti eriteltynä **liitesivulla**).

Kalapyydysten lupamerkit

Kalapyydyksissä on oltava lupamerkit, joiden määrä pyydyslajeittain on määritetty säännöissä. Pyydysmerkin hinta on koko toiminnan ajan ollut 5.00 euroa kpl. Vuodesta 2023 alkaen yhdellä pyydysmerkillä saa veteen kaksi rapumertaa. Aiemmin merkkien myyntipaikkana on toiminut myös Tammijärvellä Auringonkukka-kahvila.

Nykyisin pyydysmerkit ovat myynnissä Luhangan Kyläkaupassa ja Ostoluvat Nettimyynnissä. Vuosittain merkkejä myydään vuosittain n. 900 kpl, josta nettotulo on n. 4000 € / vuosi.

Lisäksi vuosittain valtion lupavaroista tulee Osakaskunnalle vuosittain n. 4000 €.

Vesijättömaiden lunastus

Rantakiinteistöjen osalta on haettu vuosittain vesijättömaan lunastusta ja liittämistä kiinteistöön 3–5 kiinteistötoimituksena. Luhangan Osakaskunta haluaa edistää vesijättömaiden selvitystä Maanmittaustoimituksena.

Vesijättöjen lunastuksista ja kaupoista on kertynyt lunastuskorvauksia vuosittain 5000–9000 euroa, vuonna 2024 n.11.800 €

Palautuneet varat

Osakaskunnan perustamisen ja myöhemmin laajentamisen ansiosta saatiin ”vanhoja” valtion ”kalastuskortti” varoja lähes 120.000 €. Tästä rahasta suuri osa kului Maanmittaustoimituksiin, mutta jäi myös huomattava rahasto Osakaskunnalle toiminnan käyttöön.

Kalastuksen valvonta

Alueen kalastuksen valvonta on ollut koko ajan Pohjois-Päijänteen Kalatalousalueen tehtävänä. Lisäksi valvontaa hoitaa virkatehtävänä poliisi.

Vuodesta 2023 alkaen valvontaa on em. lisäksi hoitanut Luhangan Osakaskunnan valtuutamina virallisesti Mika Kuurne.

Yleisenä huomiona on todettu, että kalastuslain määräyksiä on alettu noudattaa lisääntyvässä määrin. Ennen valvontaa huomattavia puutteita on ollut etenkin pyydysten merkinnässä, pyydysten sijoittamisessa, kalastajatietojen merkinnässä pyydyksiin, lupamerkkien hankinnassa pyydyksiin, merkkien määrässä ja verkkojen silmäkoossa. Virheitä on todettu myös ”kelluvien” narujen käytössä.

Yleisesti kalastusvalvojat ovat todenneet kalastuksen tapahtuneen enenevässä määrin kalastuslain ja muiden määräysten mukaisena. Tosin huomautettavaakin on lähes aina löytynyt ja pari ”tärkeää” rikkomusta on johtanut pyydysten poistamiseen ja toimittamiseen poliisille.

Luhangan Osakaskunnan toimintaa 10 vuotta

Lopuksi voidaan todeta, että koko toiminnan ajan olemme saaneet myönteistä palautetta joustavasta toiminnasta.

Ennen saamatta jääneet varat on voitu käyttää vesistön ja ennen muuta kalakantojen hoitoon. Varsinkin kuha on lisääntynyt jo siinä määrin, että kotitarvekalastajatkin pitävät sitä yleisimpänä saaliskalana. Mainittakoon, että vielä 20 vuotta sitten kuha oli harvinainen kala Luhangan vesissä. Myös siikakanta on saatu hiljalleen elpymään. Viimevuosina istutuksia on lisätty taimenen osalta.

Luhangan Osakaskunta on vuosittain osallistunut myös Taimenen palautus Päijänteelle hankkeeseen. Taimenelle on kunnostettu kutemispaikkoja Päijänteeseen laskeviin virtavesiin Kalatalousalueiden toimesta.

Tavoitteena on, että Osakaskunnan toiminnalla saadaan edesautetuksi myös virkistyskalastusta ja omatoimista kalastusta kotitarpeiksi. Merkittävänä em. toiminnan edistykseenä voidaan pitää kalastuskiellon poistamista Tammiselkä-Tammipohja alueelta. ELY-keskus oli rauhoittanut em. alueen 10 vuoden ajaksi. **Rauhoitus** käsitti kevätkauden, touko-kesäkuu, kalastuksen.

Tällä kalastuskieltoalueella on yli puolet vesialueesta järjestäytymättömiä, Tammijärven kylän tiloille kuuluvia omistuksia. Luhangan Osakaskunta sai muutoshakemuksella ym. toimilla päätöksen rauhoituksen poistamisesta / siirrosta omille vesialueilleen 31.1.-25. Päätöksellä kalastuskielto poistui myös järjestäytymättömiltä vesiltä.

Luhangan Osakaskunta toiminnallaan on pystynyt selkeyttämään kalastusta ja parantamaan kalakantoja Luhangassa Päijänteen vesissä. Hyöty on kohdistunut myös järjestäytymättömille vesialueille, sillä kalat eivät tunne aluerajoja.

Järjestäytymisen kautta kalakantojen hoitoon suunnattuja rahoja olisi saatavilla, mutta nyt ne menevät muualle.

Luhangan Osakaskunta

Kalanistutukset vuosina 2015-2024

Vuosi	KUHAT kpl	SIAT kpl	TAIMENET kpl	€
2015	15 000	5 000	0	4 000,00 €
2016	9 000	3 000	0	4 000,00 €
2017	5 000	4 000	0	6 000,00 €
2018	8 300	7 125	0	7 000,00 €
2019	6 737	7 955	807	6 290,00 €
2020	29 036	6 894	0	4 067,00 €
2021	17 400	7 800	107	5 585,00 €
2022	8 832	12 100	315	7 000,00 €
2023	7 660	10 335	335	7 202,00 €
2024	3 000	7 400	436	9 239,00 €
YHTEENSÄ kpl	109 965	71 609	2 000	60 383,00 €

Velvoiteistutukset sisältyvät poikasmääriin:

Tammiohen vuosivelvoite 1500 kpl, 10 vuodessa 15 000 kpl siianpoikasia

Järvi-Suomen Uittoyhdistys 15 000 kpl kuhan poikasia vuonna 2021

Keski-Suomen ympäristökeskus 20 136 kpl kuhan poikasia vuonna 2020

Päijänteen muutetun säännöstelyn vuoksi.

Taimenten istutusmäärä on ollut pieni verrattuna muihin lajeihin,
koska ne istutetaan isoina. Taimenten keskipaino on ollut noin 600 g / kpl.